

Prædiken til 1. søndag efter påske

Joh. 20, 19-31

Som det nok vil være de fleste bekendt, så kan vi i år fejre 200-året for teologen og filosofen Søren Kierkegaards fødsel. Se, nu var Søren Kierkegaard ikke enebarn, og en bror til ham, der også var teolog - Peter Christian Kierkegaard hed han - drev det så vidt som til at blive biskop i Aalborg, og i en periode fungerede han også som minister for kirke og undervisning.

Kierkegaard levede en stor del af sit liv i Aalborg, hvor han ligger begravet, og han var på mange måder en dygtig biskop - højt begavet og et administrativt geni. Men hvad der særlig tjener til hans ære er, at han på glimrende vis formåede at opretholde en kritisk distance til den donatisme og de sekteriske tendenser, der dengang lå på lur i dele af det grundtvigske landskab - til trods for, at han selv var grundtvigianer og stod på god og venskabelig fod med selveste Grundtvig.

Til trods for at være en højt anset mand i samfundet - til trods for, at han var anerkendt og respekteret - så må biskop Kierkegaards liv på sin vis alligevel betegnes som noget nær en katastrofe på det personlige plan. Hans første hustru døde efter kun ét års ægteskab, og hustru nummer to tilbragte

i bedste Maude Varnæs-stil noget der ligner 40 år i sin seng. Ægteskabet kastede et enkelt barn af sig - en søn, der desværre udviklede sig til et psykisk nervevrag, og som ødelagde sig selv i solderi og endte sine dage som skingrende sindssyg.

Peters forhold til sin bror - til Søren Kierkegaard - ja, dét forværredes af forskellige grunde år efter år. På sit dødsleje nægtede Søren at modtage Peter, og det nagede Peter resten af livet, at de aldrig fik den samtale, der kunne have forsonet dem. Mørket sænkede sig efterhånden over Peters liv, og depressionerne fik mere og mere magt over ham sammen med følelsen af ikke at du til noget som helst. Han fratrådte sit biskopelige embede og trak sig tilbage - alt imens den evindelige hovedpine og bekymringerne plagede ham fra morgen til aften - og snart havde han lukket sig fuldstændigt om sig selv.

Peter tvivlede aldrig på kristendommens sandhed, men derimod tvivlede han i dén grad på, at den var sandhed til salighed for ham - og fortvivlet, ulykkelig og i det yderste, sjælelige mørke døde den pensionerede biskop så i året 1888. Han blev begravet i Aalborg, hvor hans grav stadig findes, og på

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
- hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

graven blev der efter Peters eget ønske sat en sten med nogle ord fra Første Johannesbrev - ord, der lyder: ”Omend vort eget hjerte anklager os, så er Gud dog større end vort hjerte”.

Tvivl, fortvivlelse og sjæleligt mørke er også, hvad der præger disciplene, sådan som de sidder bag lukkede og låste døre. Jesus - deres ubestridte leder - er med ét slag taget fra dem og henrettet som en simpel forbryder, og deres verden ligger nu i ruiner. Alt, hvad de troede på og kæmpede for, er faldet fra hinanden, og nu har de lukket sig inde - både rent konkret af frygt for jøderne, men også rent sjælemæssigt. Ganske vist var graven tom på den første dag i ugen, og nogle kvinder hævdede at have set Jesus som den opstandne, men var det andet end løs snak, og hvad skulle de i grunden tro?

Pludseligt står Jesus midt mellem dem, og han giver dem sin fred - det vil sige Guds fred. Men Thomas - kaldet Didymos, der betyder tvilling - er der ikke, og da han senere dukker op, fortæller de andre disciple begejstret om det besøg, de har haft. Thomas tror ikke på det, han hører, og han forlanger både at se og røre naglemærkerne i Jesu hænder - ja, han vil endda stikke hele sin hånd i Jesu side - ellers tror han dem ikke. Selvsynet er med andre ord Thomas' krav for at tro på deres beretning, og på sin vis kan vi vel nok nikke genkendende til den tvivl, som kravet er et udtryk for, for det lyder da unægtelig for godt til at være sandt, at Jesus skulle have været på besøg og så endda have givet dem sin fred.

Til alt held for Thomas viser Jesus sig igen for disciplene, og i stedet for at bebrejde

Thomas hans tvivl, så giver han ham tilbudet om at stikke hånden i siden på ham og tilføjer: ”Du tror, fordi du har set. Salige er de, som ikke har set og dog tror”. Men det er jo bare det, der kan være så vanskeligt, for tvivlen ligger altid på lur - især når det, man stilles overfor, strider mod fornuften. Så havner man i et spændingsfelt mellem tro og tvivl, hvor fornuften giver næring til tvivlen med sit evindelige spørgsmål: Kan det nu virkelig også være sandt?

Fornuften kommer dermed let til at blokere for det budskab, der lyder - og det gør sig såmænd også gældende for fortællingen om Jesus, der kommer til disciplene og viser sig for dem. For det strider jo mod al sund fornuft, at Jesus skulle kunne gå gennem lukkede døre, ligesom så meget andet af det, der berettes om i Det Nye Testamente også strider mod al sund fornuft. Derfor må en fortælling som denne ikke opfattes bogstaveligt, for opfattet sådan er den ikke noget værd. Kun hørt som et ord til os har den sin berettigelse.

Til syvende og sidst er fortællingen om Jesus, der kommer gennem lukkede døre og Thomas' tvivl ikke andet end en gentagelse af påskens fortælling om opstandelsen - bare fortalt på en anden måde. For os rummer fortællingen et møde med den opstandne i ordet. Og den fortælling, det ord bliver til opstandelse for os i kraft af, at ordet også lyser Guds fred over hver enkelt af os. Det ord om Guds fred tager ikke hensyn til vore lukkede døre, men baner sig vej, hvor og når det vil.

Ordet er altså det banebrydende - det ord, der skaber liv af døde, hvormed det er et ord

til opstandelse til nyt liv. Det er et ord, der rækker langt ind i vore liv, hvor det kan nå os i selv den yderste fortvivlelse - dér, hvor vi i vantro har lukket os om os selv, og alt håb synes ude. Netop dér rækker ordet os Guds fred - ikke fred med os selv eller verden, men Guds fred, der er langt større end alt andet. Det er evangeliets kraft, at det lyder til dig såvel som til mig. Det er Guds direkte tiltale til det enkelte menneske, og med K.L. Aastrup kan det afslutningsvist passende tilføjes: ”Til dig er talt Guds nådes ord. Ved livets bad, ved livets bord det lyder alle dage” - det Guds nådes ord, der er langt større end alt menneskeligt.

Amen

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.

Amen

Søren Wogensen
Gørding-Vemb-Bur

Salmer:
403, 578, 349, 677, 473, 218